

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

ВИПУСК 55

31 січня 2020 р.

м. Переяслав

4. Селевко Г. К. Современные образовательные технологии : Учебное пособие / Г. К. Селевко. – М. : Народное образование, 1998. – 255 с.
5. Фіцула М. М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2012.

УДК 37.037

Лариса Приступа
(Луцьк, Україна)

ЗАПОБІГАННЯ ПІДЛІТКОВІЙ І ЮНАЦЬКІЙ НАРКОМАНІЇ

У статті розкрито основний акцент, який має ставитися на заходи первинної, превентивної профілактики, спрямованої на підтримку і розвиток умов, що сприяють зберіганню фізичного, особистісного й соціального здоров'я та на запобігання несприятливого впливу на нього чинників соціальної і природної сфери. Первинна профілактика є масовою й найбільш ефективною. Повторна профілактика – запобігання рецидивам після лікування ранніх форм наркоманії. Третинна профілактика – реабілітація у важких випадках кількарізових рецидивів і безуспішного лікування.

Ключові слова: наркоманія, профілактика, лікування, молодь, захворювання.

The article focuses on the primary, preventive measures aimed at maintaining and developing conditions that contribute to the preservation of physical, personal and social health and to the prevention of adverse effects on it by social and natural factors. Primary prevention is widespread and most effective. Re-prevention is the prevention of relapse after treatment for early forms of addiction. Tertiary prevention – rehabilitation in severe cases of repeated relapses and unsuccessful treatment.

Key words: addiction, prevention, treatment, youth, disease.

Вступ. Проблеми наркоманії серед молоді вже багато років є актуальними для нашої країни. Наркотики вийшли на вулиці наших міст. Ті самі вулиці, на яких грають наші діти. Україна безповоротно втрачає покоління своїх громадян, яким сьогодні від 13 до 25 років. Навальне поширення наркотиків і наркоманії серед молоді пов'язане з одночасним існуванням декількох груп чинників, кожна з яких сама по собі аж ніяк не є однозначно наркопровокуючою. Ми маємо на увазі особливості віку, системну кризу суспільства, зниження життєвого рівня населення та ін. Зазначені групи чинників, узяті кожна окремо, скоріше створюють загальну негативну ситуацію дитинства в Україні. Проте їх одночасний вплив і породжує надзвичайно сприятливі умови для молодіжної наркоманії [4, с. 26].

Методи дослідження: наукові, порівняльні, соціологічні, загально-педагогічної та психологічні методи по даній проблемі.

Результати дослідження. Проблема збільшується кримінальною ситуацією, ризиком зараження різноманітними інфекціями, включаючи СНІД. Крім того, наркотики завдають суттєвої шкоди не тільки тим, хто їх уживає, а й близьким, оточенню, суспільству в цілому. Наркоманію можна розглядати як соціально заразне захворювання, поширення якого відбувається усередині соціальних груп. Тому неможливе ізолюване існування наркомана в середовищі – рано чи пізно навколо нього формується група, що втягується у сферу споживання наркотиків [1, с. 115].

Виходячи з цього, не можна розглядати лікування на стадії залежності, що сформувалася, як єдиний засіб боротьби з поширенням наркоманії. Такий підхід не дає й не може дати позитивного результату. Основний акцент має ставитися на заходи первинної, превентивної профілактики, спрямованої на підтримку і розвиток умов, що сприяють

зберіганню фізичного, особистісного й соціального здоров'я та на запобігання несприятливого впливу на нього чинників соціальної і природної сфери.

Первинна профілактика є масовою й найбільш ефективною. Вона ґрунтується на комплексному системному дослідженні впливу умов і чинників соціального і природного середовища на здоров'я населення. До заходів первинної профілактики належать заходи захисту, що можуть впливати або на шляху несприятливого впливу наркопровокуючих чинників, або на підвищення усталеності організму людини до несприятливих чинників [3, с. 58].

Повторна профілактика – запобігання рецидивам після лікування ранніх форм наркоманії. Третинна профілактика – реабілітація у важких випадках кількарізових рецидивів і безуспішного лікування. Необхідність первинної профілактики визнається сьогодні й лікарями, й педагогами, й громадськістю. Проте, організація й реалізація різноманітних форм профілактики хімічних залежностей зіштовхуються із цілим рядом труднощів. Будучи явищем комплексним, що включає в себе соціальний, медичний, психологічний компоненти, молодіжна наркоманія виявилася в становищі дитяти, що без ока при семи няньках. Імена цих “няньок” відомі: охорона здоров'я, освіта, правоохоронні органи, установи соціального захисту населення, служба зайнятості населення, сім'я. Проте неузгодженість їхніх зусиль, а найчастіше й вузьковідомчі інтереси, занепокоєність честю мундира або просто непоінформованість призводять до їх повної безпомічності в боротьбі проти молодіжної наркоманії, що поширюється [2, с. 45].

Висновки. Таким чином, одна з найважливіших проблем профілактики молодіжної наркоманії – консолідація зусиль установ і відомств, що так чи інакше мають до неї відношення. З іншого боку, важко ловити чорну кішку в темній кімнаті. Як це не парадоксально, але сьогодні населення надзвичайно погано інформоване про молодіжну наркоманію й ту погрозу, яку вона являє собою для країни і для кожної людини. Проте, простого інформування населення недостатньо. Необхідно всебічно осмислити, зрозуміти і вивчити молодіжну наркоманію з позиції наукового підходу. Традиція наукового вивчення наркоманії нараховує не один десяток років. Значне поширення наркоманії викликало до життя напружені дискусії про природу наркоманії, причини й умови її поширення та ін. Поступово проявляються різні аспекти проблеми, урахування яких дозволяє сформулювати більш адекватне розуміння завдань, що виникли перед спеціалістами різних сфер науки й соціальної практики. Навіть побіжний аналіз проблеми дозволяє виділити в наркоманії як явища декілька специфічних аспектів: соціальний, економічний, демографічний, моральний, політичний, міжнародний (міждержавний), медичний, психологічний.

Очевидно, що наведений аналіз не є вичерпним. Проте він дає можливість побачити не тільки багатоаспектність проблеми, а й її системність, що дозволяє більш адекватно проєктувати реабілітаційні та профілактичні програми.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Березин С.В. Психологія наркотичної залежності. Монографія. К., МПА, 2001. 213 с.
2. Курск Н.С. Медико-психологический подход к диагностике повышенного риска заболеваний наркоманией у подростков и коррекция их эмоциональных нарушений. Вопросы наркологии. 1993. №1. 158 с.
3. Гинзбург М.Р. Сформованість особистісної ідентичності як показник успішності соціалізації в старшому підлітковому віці // Світ психології. №1. 1998. 160 с.
4. Гульдан В. В., Романова О.Л. Підліток-наркоман і його оточення // Питання психології. №2. 2003. С. 26-32.